

Motivace a očekávání studentů prvních ročníků na MU 2007

Zpráva z průzkumu

V roce 2007 bylo na Masarykově univerzitě uskutečněno celouniverzitní dotazníkové šetření s názvem „Motivace a očekávání studentů prvních ročníků na MU“. Průzkum, v němž byli osloveni studenti prvních ročníků všech devíti fakult MU, měl odpovědět na dvě základní výzkumné otázky: Jaké jsou motivace úspěšných uchazečů o studium na MU? Co studenti prvních ročníků od studia na MU očekávají? Průzkum se zaměřil na několik základních tematických oblastí, mezi něž patřily okolnosti volby studia a přijetí na vysokou školu, hodnocení přijímacího řízení na MU, proces přechodu ze střední na vysokou školu a také očekávání a budoucí plány spojené se studiem na MU.

Cílovou skupinou průzkumu byli všichni posluchači prvních ročníků studující na Masarykově univerzitě v 1. semestru svého studia. Zahrnuti byli jak studenti prezenčního, tak kombinovaného studia. Celkem bylo osloveno 10 129 studentů a podařilo se získat 5064 vyplněných dotazníků, což představuje **50% návratnost**.

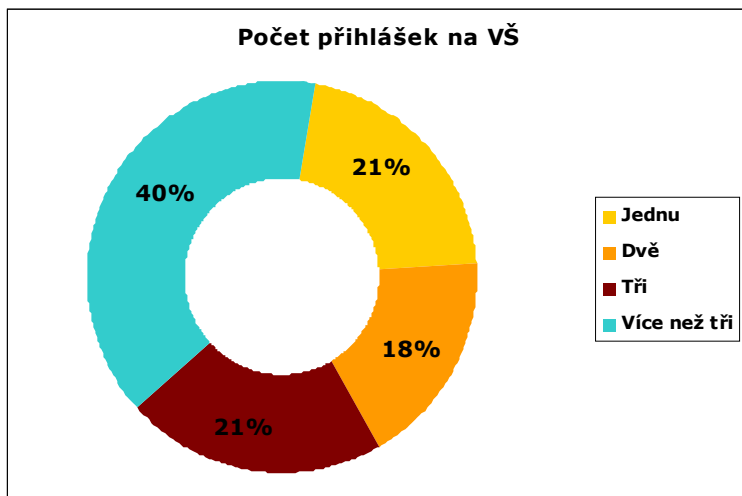
I. Okolnosti volby studia a přijetí na vysokou školu

Prvním tematickým blokem tohoto průzkumu se staly otázky spojené s procesem rozhodování studentů o volbě vysoké školy, „strategie“ podávání přihlášek i obecné důvody vedoucí k rozhodnutí věnovat se vysokoškolskému studiu.

Počty přihlášek na vysokou školu

V souvislosti s růstem nabídky vzdělávacích možností, roste rovněž počet přihlášek na vysokou školu, které si studenti podávají. Je to také jedna ze strategií, jak zvýšit svoje šance na přijetí do systému vysokoškolského studia. V případě Masarykovy univerzity je tento jev rovněž patrný – 40 % studentů si podalo více než tři přihlášky na vysokou školu, přičemž ženy si podaly o něco více přihlášek ke studiu na vysoké škole než muži.

Kolik přihlášek ke studiu na vysoké škole jste si podával/a?

To, na které vysoké škole nyní respondent studuje, je pak výsledkem jeho vlastních preferencí, podle nichž si podával přihlášky, a také úspěšnosti, s jakou prošel přijímacím řízením. Následující oddíl dotazníku se zaměřil právě na preference jednotlivých vysokých škol. Studenti, kteří si k přijímacímu řízení podávali více než jednu přihlášku, byli dotazováni, kterou vysokou školu měli v pořadí preferencí na prvním a kterou na druhém místě.

Z výsledků vyplývá, že 85 % (3115) současných studentů prvních ročníků Masarykovy univerzity studuje na škole, jež byla v pořadí jejich preferencí na prvním místě. Pouze 5 % by dalo přednost Univerzitě Karlově – tato možnost zůstala nerealizována zřejmě z důvodu nepřijetí nebo z jiných důvodů (viz. možné důvody pro volbu MU dále). 2 % studentů měla na prvním místě Univerzitu Palackého v Olomouci a 1 % brněnské Vysoké učení technické.

Která vysoká škola byla v pořadí Vašich preferencí na prvním místě?

	N	%
Masarykova univerzita	3115	85
Univerzita Karlova v Praze	180	5
Univerzita Palackého v Olomouci	80	2
Vysoké učení technické v Brně	40	1

Motivace studentů pro vstup na vysokou školu

Rozhodnutí o podání přihlášky na vysokou školu je pro studenty významným životním momentem. Studentům přinese vysokoškolský titul v budoucnu s největší pravděpodobností výhody, jako např. vyšší plat či společenské postavení, na druhou stranu studenti za tyto výhody musí podstoupit nemalé investice v podobě náročného a několik let trvajících studia, mnohdy znamenající také přetrvávající finanční závislost na rodičích.

Motivace a očekávání studentů 1. ročníků na MU

Rozhodování o vstupu na vysokou školu je však velmi komplexní proces, který není založen na čistě racionálním srovnáním ekonomických výhod a nevýhod, vstupují do něj další aspekty, které jsou navíc vzájemně provázané. Mezi ně patří například socioekonomický status rodiny, osobní aspirace a motivace, studijní výsledky, referenční skupiny, rodinný původ, sociokulturní kontext atd.

Studentům byla nabídnuta baterie motivů, které měli posoudit z hlediska jejich významnosti při rozhodování o vstupu na vysokou školu. Ze získaných výsledků vyplývá, že největší motivací je pro studenty v obecném smyslu rozvoj osobnosti, tzn. vzdělanosti, znalostí a schopností, zejména v oblasti svého zájmu. Následují pragmatické důvody vztahující se k budoucímu postavení na pracovním trhu: získání vysokoškolského titulu, kariérní možnosti a budoucí výdělek. Naopak mezi nejméně důležitými se objevují důvody, které evokují „volbu z nouze“ či výsledek tlaku okolí.

Uved'te prosím, nakolik byly při Vašem osobním rozhodování pro studium na vysoké škole (obecně) důležité následující důvody:

	Důležitě	Nedůležitě
Rozvíjet svou vzdělanost, znalosti a schopnosti	94,8%	3,9%
Prohloubit své znalosti v oboru, který mne zajímá	93,0%	3,1%
Získat vysokoškolský titul	86,4%	10,2%
Získat možnosti dobré profesionální kariéry	83,2%	12,1%
Získat vzdělání pro konkrétní povolání, které chci vykonávat	81,5%	13,6%
Možnost vydělat si v budoucnu více peněz	70,9%	20,4%
Získat dobré postavení ve společnosti	60,9%	26,7%
Potkávat nové lidi	58,4%	30,1%
Chtěl/a jsem si prodloužit studentský život	47,3%	33,6%
Zatím jsem si ještě nechtěl/a hledat zaměstnání	29,0%	38,4%
Naplnit přání mých rodičů	20,9%	51,5%
Chtěl/a jsem se odstěhovat od rodičů a být nezávislý/á	16,8%	49,2%
Většina mých kamarádů šla také na vysokou školu	15,2%	51,9%
Nemohl/a jsem vymyslet, co jiného bych dělal/a	14,0%	38,8%
Pokračovat v rodinné tradici	7,5%	53,1%

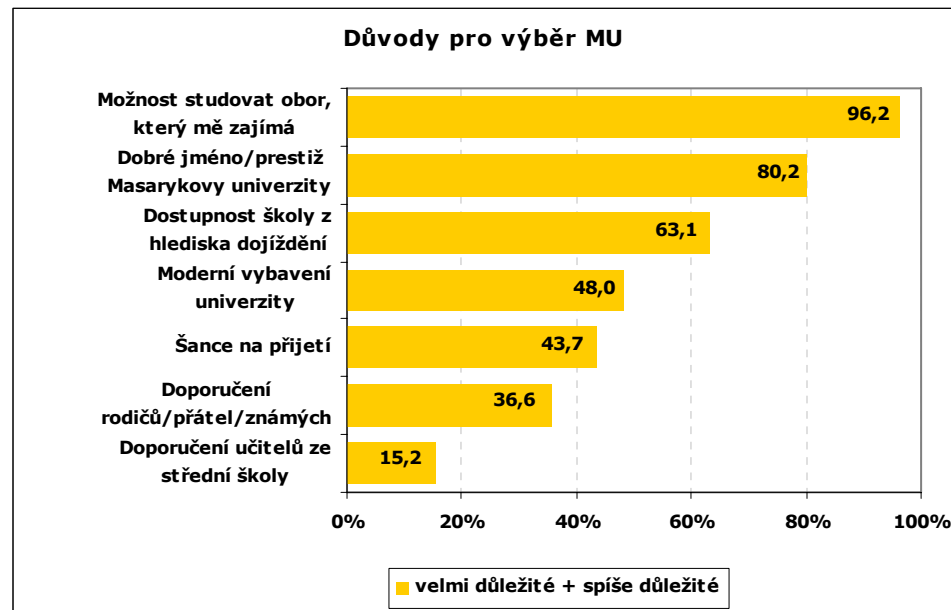
Faktory rozhodující pro výběr MU

Kromě faktorů, které byly pro respondenty důležité obecně pro rozhodnutí studovat na vysoké škole, zjišťoval dotazník také důvody pro volbu Masarykovy univerzity konkrétně.

Jako vůbec nejdůležitější se dle výsledků jeví možnost studovat konkrétní obor dle vlastního zájmu – tento důvod označila jako velmi nebo spíše důležitý naprostá většina respondentů, celých 96 %. Na druhé místo pak studenti zařadili dobré jméno či prestiž Masarykovy univerzity, která se ukázala jako důležitá pro 80 % studentů, a jako třetí

nejvýznamnější důvod byla uváděna dostupnost školy z hlediska dojíždění. Nepříliš významným faktorem byla naopak pro studenty šance na přijetí – obecně lze tedy usuzovat, že pověst MU jako výběrové univerzity, kde je velmi nízká šance na přijetí, studenty neodrazuje.

Sdělte nám, prosím, do jaké míry byly při Vašem rozhodování pro podání přihlášky právě na Masarykovu univerzitu důležité následující okolnosti (v %):

Informační zdroje

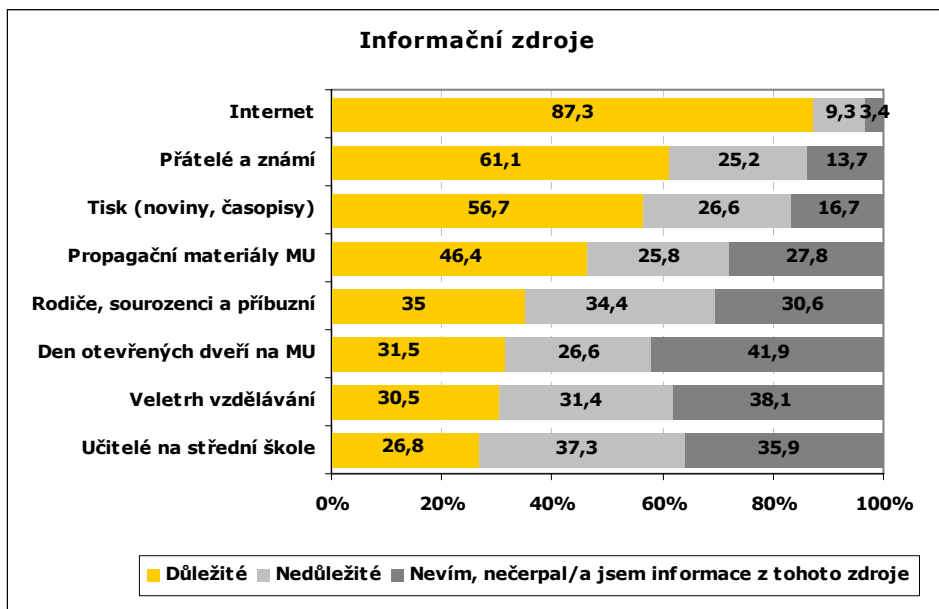
Uchazeči o studium získávají informace o možnostech studia na konkrétní vysoké škole z mnoha zdrojů. Jako nejdůležitější informační zdroj pro uchazeče se ukazuje nepochybně internet, druhou nejvýznamnější roli pak hrají osobní kontakty s přáteli či známými.

Positivně byla současnými studenty prvních ročníků hodnocena také kvalita konkrétních služeb a informací, které pro uchazeče připravuje Masarykova univerzita. Nejlépe studenti ocenili webové stránky univerzity a fakult.

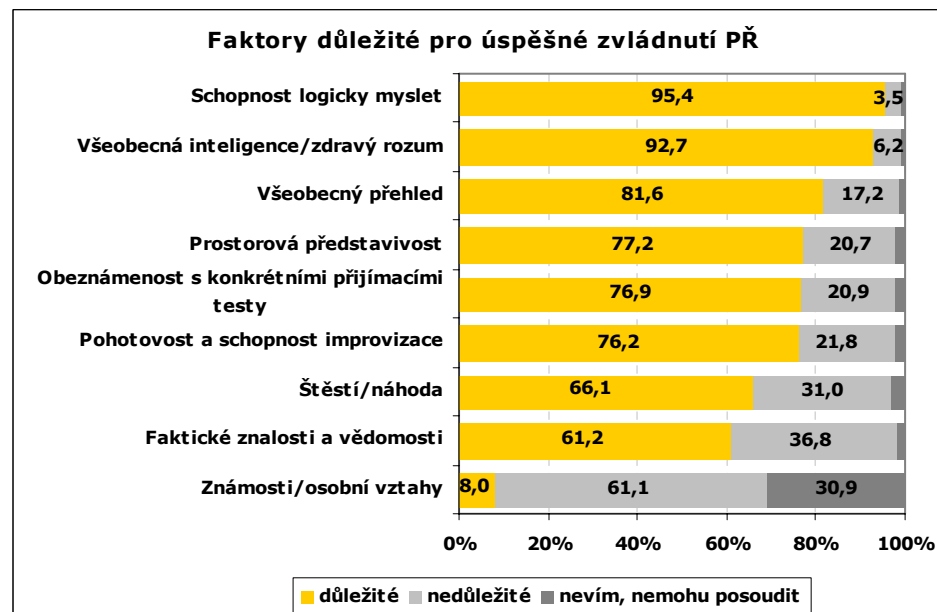

Uved'te, nakolik byly pro Vás důležité následující informační zdroje? (v %)

Faktory důležité pro úspěšné zvládnutí přijímacího řízení (v %)

II. Hodnocení přijímacího řízení

Další část průzkumu se zaměřila na zpětný pohled na přijímací řízení. Studenti prvních ročníků byli osloveni v prvním semestru svého studia, tedy v období, kdy již na jednu stranu získali jistý časový odstup, ale zároveň byli ještě schopni proces přijímacího řízení zpětně zhodnotit. Studenti byli požádáni o názory na náročnost přijímacího řízení, faktory důležité k jeho úspěšnému zvládnutí i proces elektronické přihlášky.

Elektronická přihláška

Elektronickou přihlášku využívá 99% všech uchazečů o studium na MU, přičemž většina studentů (85 %) zhodnotila proces elektronického přihlašování jako srozumitelný a přehledný.

Faktory důležité pro úspěšné zvládnutí přijímacího řízení na MU

Jako nejdůležitější faktor potřebný pro úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek na MU se ukazuje být schopnost logicky myslet (95,4 % studentů jej označilo za důležité) a všeobecná inteligence a zdravý rozum (92,7 % studentů tyto předpoklady označilo za důležité). Poměrně malou úlohu hrají podle mínění studentů naopak faktické znalosti a dovednosti – za důležité je označilo pouze 61 % respondentů.

Náročnost přijímacího řízení

Respondenti hodnotili také náročnost přijímacího řízení, a to na desetibodové škále (kde 1 = zcela nenáročný a 10 = velmi náročný). Průměrná známka za celou univerzitu je 7,3; tzn. přijímací řízení dnešní prváci hodnotí jako spíše náročný. Jako nejnenáročnější posoudili přijímací řízení studenti práv, jako nejjednodušší naopak studenti informatiky.

III. Přechod ze střední na vysokou školu

Jako třetí tematický blok průzkumu byl zvolen proces přechodu studentů ze střední na vysokou školu. Zjišťovali jsme, jakým aktivitám se studenti věnovali před současným studiem prvního ročníku MU a jaký typ střední školy vystudovali.

Kontinuita vzdělávací dráhy

Pro většinu studentů prvních ročníků Masarykovy univerzity je charakteristická nepřerušovaná/plynulá vzdělávací dráha - 63,5 % z nich na MU přišlo rovnou ze střední školy, dalších 15 % studentů se věnovalo vzdělávání buď na jiné vysoké škole či fakultě Masarykovy univerzity (10 %) či jinému typu vzdělávání, ke kterému patří například studium na jazykové škole (5 %).

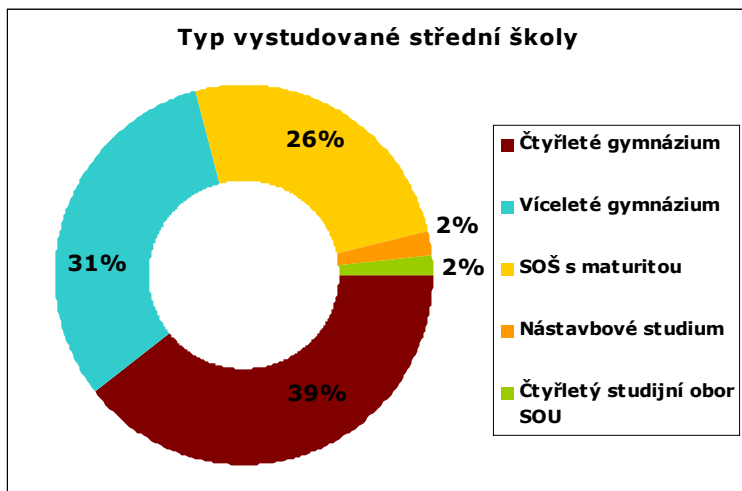

Typ vystudované střední školy

Nejvíce studentů na Masarykově univerzitě se rekrutuje z absolventů gymnázií (71 %), z nichž 40 % vystudovalo čtyřleté gymnázium a 31 % víceleté gymnázium. Čtvrtina studentů prvních ročníků absolvovala studijní obor s maturitou na střední odborné škole. Jen malá část studentů ukončila jiný typ střední školy a to buď čtyřletý studijní obor na středním odborném učilišti (1,6 %) nebo nástavbové studium pro absolventy učebních oborů (2 %).

Jaký typ střední školy jste vystudoval/a?

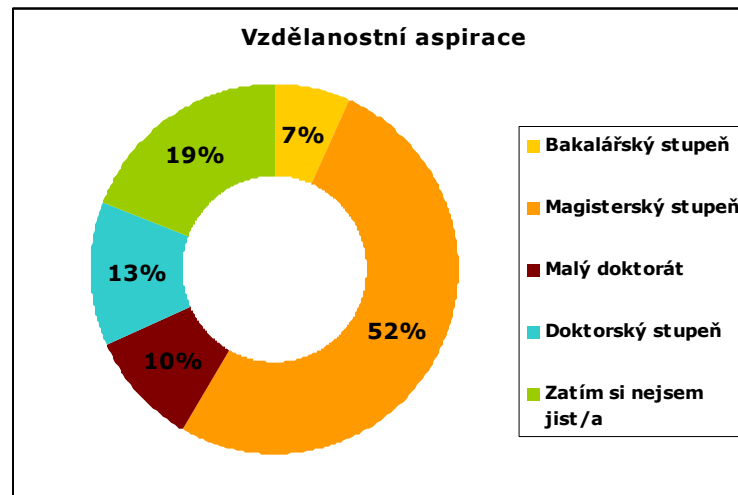
IV. Studijní plány a očekávání

Čtvrtá část průzkumu se zabývá studijními plány a očekáváními studentů prvních ročníků do budoucna. Zaměřili jsme se na zjišťování předpokládané doby studia a vzdělanostních aspirací studentů a také jejich pracovních plánů. Dále nás zajímalo, co studenti prvních ročníků od studia na Masarykově univerzitě očekávají a jaké jsou jejich prvotní zkušenosti se studiem.

Vzdělanostní aspirace

Průzkum si položil otázku, jaký nejvyšší stupeň vzdělání (akademický titul) studenti plánují dosáhnout. Zatímco necelá pětina studentů (19 %) si zatím není jista, největší část studentů (52 %) plánuje získat magisterský stupeň vzdělání (tituly: Mgr., Ing. a MUDr.). Téměř 10 % studentů by si přálo získat malý doktorát (JUDr., PhDr.) a 13 % by chtělo dosáhnout doktorského titulu Ph.D. Nejmenší zájem je zatím o titul bakalářský (7 %).

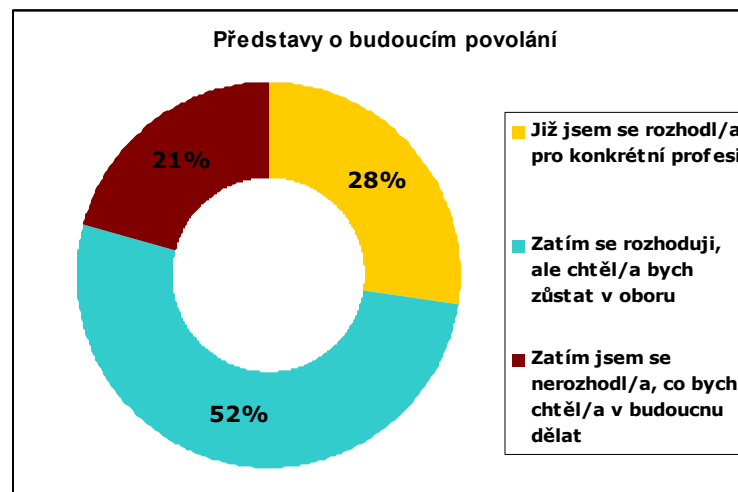
Jaký nejvyšší stupeň vzdělání plánujete v budoucnu dosáhnout?

Představy o budoucím povolání

Konkrétní představu o své budoucí profesi má necelá třetina studentů prvních ročníků (28 %). Polovina studentů (51 %) ještě není takto vyhraněná, ale ráda by se věnovala oboru, který studuje. Pětina studentů (21 %) se zatím nerozhodla, které profesi či oboru by se v budoucnu chtěla věnovat.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje, co byste chtěl/a v budoucnu dělat?

Znalosti a dovednosti, které by si studenti prvních ročníků chtěli osvojit na MU

Zajímalo nás, jaké znalosti a dovednosti je podle studentů důležité si osvojit během studia na vysoké škole, což mimo jiné poukazuje i na to, které znalosti a dovednosti studenti prvních ročníků považují za důležité pro své uplatnění na trhu práce. Ukázalo se, že za vůbec nejdůležitější považují studenti osvojení si schopnosti orientovat se a osvojovat si nové poznatky (95 % to považuje za důležité) a také praktických zkušeností a dovedností. Převážná většina studentů také považuje za důležité rozvíjet během svého studia schopnost argumentace a kritického myšlení (94 %), všeobecné znalosti a rozhled (94%) a komunikační dovednosti (93 %).

Uved'te, prosím, jak důležité je pro Vás osvojit si během studia na MU následující znalosti a dovednosti:

	Důležité	Nedůležité
Schopnost orientovat se a osvojovat si nové poznatky	95,2%	4,2%
Praktické zkušenosti a dovednosti	95,1%	4,3%
Schopnost argumentovat a kriticky myslet	93,8%	5,4%
Všeobecné znalosti a rozhled	93,7%	6,1%
Komunikační dovednosti	93,3%	6,1%
Samostatnost	91,4%	7,9%
Schopnost sebezprezentace	89,9%	9,2%
Znalost cizích jazyků	89,7%	9,6%
Odborné teoretické znalosti	87,9%	11,8%
Kreativita	84,8%	13,8%
Organizační schopnosti a dovednosti	84,4%	14,6%
Tolerance, uznání odlišných názorů	80,8%	17,6%
Koncepční a analytické myšlení	80,6%	16,4%
Schopnost týmové práce	78,3%	20,5%
Počítačová gramotnost	74,3%	24,8%

Závěry

Z výsledků výzkumu studentů prvních ročníků, kteří nastoupili ke studiu na Masarykově univerzitě v akademickém roce 2007/2008, vyplývají následující závěry:

1. Okolnosti volby studia a přijetí na vysokou školu

- Největší motivací pro studium na vysoké škole je pro studenty prvních ročníků MU rozvoj osobnosti, tzn. vzdělanosti, znalostí a schopností, zejména v oblasti svého zájmu. Následují pragmatické důvody vztahující se k budoucímu postavení na pracovním trhu: získání vysokoškolského titulu, kariérní možnosti a budoucí výdělek.
- Jako nejdůležitější důvod pro volbu Masarykovy univerzity se jeví možnost studovat konkrétní obor dle vlastního zájmu – tento důvod označila jako velmi nebo spíše důležitý naprostá většina respondentů, celých 96 %. Na druhém místě je pak dobré jméno či prestiž Masarykovy univerzity, která je důležitá pro 80 % studentů.

2. Hodnocení přijímacího řízení

- Jako nejdůležitější faktor potřebný pro úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek na MU se ukazuje být schopnost logicky myslet a všeobecná inteligence a zdravý rozum. Celkově hodnotili respondenti přijímací řízení jako náročné.

3. Přechod ze střední na vysokou školu

- Nejvíce studentů prvních ročníků se rekrutuje z absolventů gymnázií. Pro většinu studentů prvních ročníků Masarykovy univerzity je charakteristická nepřerušovaná/plynulá vzdělávací dráha, většina studentů přichází na MU přímo ze střední školy.

4. Studijní plány a očekávání

- Většina studentů prvních ročníků si přeje ukončit studium ve standardní době, která je pro jejich studijní obor obvyklá.
- Největší část studentů plánuje získat magisterský stupeň vzdělání. Nejmenší zájem je o titul bakalářský, kterým chce ukončit studium pouze necelá desetina studentů.
- Za nejdůležitější považují studenti prvních ročníků osvojení si praktických zkušeností a dovedností a schopnosti orientovat se a osvojovat si nové poznatky.

